

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROSYSTEMET

DET GEMENSAMMA
EUROBETALNINGSMARKNÅDET
(SEPA)

EN INTEGRERAD
BETALNINGSMARKNÅD FÖR
MASSBETALNINGAR

29

EURO

INNEHÅLL

Förord	5
Inledning	6
1. Upprättande av det gemensamma eurobetalningsområdet (SEPA)	7
> Översikt över SEPA	7
> Varför SEPA?	10
> Banksektorns initiativ	11
> Tidsplan	14
2. SEPA:s effekt på aktörer	15
> För konsumenter	16
> För handlare	16
> För företag	17
> För banker	17
> För leverantörer av infrastruktur	18
3. SEPA:s komponenter	19
> SEPA-betalningsinstrument	19
> SEPA-infrastruktur	24
> Standardisering	25
> Rättsligt ramverk	26
4. SEPA och Eurosystemet	27
> Eurosystemets syn på SEPA	27
> Eurosystemets fokus	27
> Hur SEPA ska skapas	28
> Eurosystemets förväntningar på lång sikt	29

Jean-Claude Trichet

FÖRORD

Med SEPA blir alla eurobetalningar inhemska

Sedan eurosedlar och mynt infördes 2002 har konsumenterna kunnat göra kontantbetalningar i hela euroområdet med en enda valuta. Nu är det dags att låta konsumenterna göra kontantlösa betalningar inom hela euroområdet från ett enda konto och med samma grundvillkor oberoende av var de befinner sig. För att underlätta detta ska alla de olika massbetalningsmarknaderna gå samman för att bilda en marknad – det gemensamma eurobetalningsområdet (Single Euro Payments Area, SEPA). Inom SEPA kommer alla eurobetalningar att behandlas som inhemska betalningar och de nuvarande skillnaderna mellan nationella och gränsöverskridande betalningar kommer att upphöra. Detta kräver inte bara förändringar för banksektorn utan även kunderna i alla euroländer måste ändra sina vanor.

Dessa förändringar är nödvändiga för en utveckling mot en mer integrerad betalningsmarknad med stora ekonomiska fördelar. SEPA leder inte bara till mer jämförbara tjänster, utan främjar även konkurrens och innovation. Kreditinstitut och andra betalningsförmedlare som är öppna för och välkomnar den nya tekniska utvecklingen och erbjuder kunderna extra tjänster kommer att få nytta av denna nya integrerade och konkurrenskraftiga marknad. Det är viktigt att SEPA-projektet inte ses som en dagslända utan som ett ständigt växande projekt för europeisk integration och leder till en bättre europeisk marknad för massbetalningar. SEPA kommer också i väsentlig grad att bidra till Lissabonagendan, vars mål är att främja konkurrens och säkerställa en kontinuerlig utveckling av den europeiska ekonomin. SEPA-projektet är en viktig del av Europas gemensamma marknad och behöver fullt stöd från alla aktörer. SEPA-projektet har Eurosystemets fulla stöd.

SEPA kommer att stärka europeisk integration

SEPA främjar konkurrens och innovation samt förbättrar villkoren för kunderna

Jean-Claude Trichet

Europeiska centralbankens ordförande

INLEDNING

Europeiska ekonomiska gemenskapen upprättades 1958. Utvecklingen mot en alltmer integrerad europeisk finansmarknad har sedan dess genomgått flera etapper. De mest påtagliga var lanseringen av euron 1999 och kontantövergången i euroländerna 2002. Mindre uppmärksammat, men också av stor vikt, var centralbankernas betalningssystem för stora betalningar, TARGET, den 1 januari 1999 och upprättandet av dess efterträdare, TARGET2, år 2007. TARGET2 är ryggraden i eurons finansiella system och ett nödvändigt instrument för att genomföra Eurosystemets gemensamma penningpolitik. SEPA-projektet utgör nästa stora steg mot mer europeisk integration. SEPA kommer att göra det möjligt för kunderna att göra kontantlösa betalningar till vilken mottagare som helst i euroområdet från ett enda bankkonto och med ett enda betalningsinstrument. Alla massbetalningar i euro blir därmed inhemska och det kommer inte att finnas någon skillnad mellan nationella och gränsöverskridande betalningar inom euroområdet.

Banksektorn lanserade detta stora projekt 2002 genom att skapa European Payments Council (EPC). EPC definierar de nya reglerna och rutinerna för eurobetalningar. Inte bara aktörer från euroområdet utan även från Europeiska unionens övriga länder samt Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz deltar. Aktörer utanför euroområdet kommer alltså att ha möjlighet att delta i eurobetalningssystemet och kunna anta SEPA:s standarder och praxis, och på så sätt bidra till upprättandet av en gemensam marknad för betalningstjänster.

Denna broschyr ger en översikt över SEPA-projektet. Eurosystemet (Europeiska centralbanken (ECB) och de nationella centralbankerna i euroområdet) har ansvar för att betalningssystemen i euroområdet fungerar smidigt. De lägger därför särskild vikt vid att SEPA upprättas, därför fokuserar denna broschyr främst på euroområdet.

UPPRÄTTANDE AV DET GEMENSAMMA EUROBETALNINGSMOMRÅDET (SEPA)

> ÖVERSIKT ÖVER SEPA

SEPA ÄR:

- > ett område där konsumenter, företag och andra ekonomiska aktörer kommer att kunna sända och ta emot betalningar i euro både inom och över nationella gränser med samma grundläggande villkor, rättigheter och skyldigheter, oberoende av var de befinner sig.

SEPA:s MÅL ÄR:

- > att stärka europeisk integration genom upprättandet av en gemensam marknad för massbetalningar. En gemensam marknad för alla eurobetalningar främjar konkurrens och innovation och medför bättre tjänster för kunderna.

SEPA BESTÅR AV:

- > den gemensamma valutan,
- > en enda uppsättning betalningsinstrument för gireringar, autogiro och kortbetalningar,
- > effektiva infrastrukturer för bearbetning av eurobetalningar,
- > gemensamma tekniska standarder,
- > gemensam affärspraxis,
- > en harmoniserad rättslig grund
- > kontinuerlig utveckling av nya kundtjänster.

UPPRÄTTANDE AV DET GEMENSAMMA EUROBETALNINGSSOMRÅDET (SEPA)

SEPA KRÄVER SAMVERKAN MELLAN ALLA FÖLJANDE BERÖRDA PARTER:

- > **Den europeiska banksektorn** ansvarar för omstrukturering av euroområdet betalningssystem. Denna omstrukturering kommer på kort sikt att medföra betydande kostnader. På medellång till lång sikt kommer emellertid den europeiska banksektorn att dra fördel av kostnadsbesparingar och potentiella nya inkomster. För att samordna sina ansträngningar har banksektorn skapat ett beslutande organ som ska leda och samordna SEPA-projektet. Detta organ, European Payments Council (EPC), består av 74 europeiska banker och bankorganisationer, inbegripet de tre sammanslutningarna för den europeiska kreditsektorn och Euro Banking Association (EBA).

www.europeanpaymentscouncil.eu

Representanter för banksektorn från EU, Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz deltar i EPC, vars arbete omfattar alla eurobetalningar i dessa länder.

- > **Den europeiska sektorn för clearing och avveckling** har som målsättning att alla mottagare i euroområdet ska kunna nås med SEPA-instrument. Olika leverantörer av infrastruktur, som automatiserade clearingcentraler (ACH) och kortföretag, deltar aktivt i detta arbete. EACHA (European Automated Clearing House Association) har utarbetat ett antal rutiner som ska säkerställa interoperabilitet mellan infrastrukturer, medan EBA har tagit fram STEP2, det första paneuropeiska automatiserade clearinghuset (PEACH) för clearing av både gränsöverskridande och inhemska massbetalningar i euro.

www.abe.org

- > **Företag i euroområdet** (bolag, handlare, små och medelstora företag) medverkar till utarbetandet av tjänster som ska automatisera betalningsprocessen. Dessa tjänster sträcker sig från fakturering till avstämning och bidrar till en helautomatisk bearbetning av alla betalningar.

www.eact.eu

Det minskar kostnaderna för att utföra och ta emot betalningar eftersom betalningarna sker utan papper eller manuella insatser. Finanschefer i företag företräds av European Association of Corporate Treasurers (EACT).

UPPRÄTTANDE AV DET GEMENSAMMA EUROBETALNINGSSOMRÅDET (SEPA)

- > **Offentliga sektorn** och **konsumenter** kommer att vara användarna av de nya SEPA-betalningsinstrumenten. Den offentliga sektorn utför betydande betalningar, både nationellt och gränsöverskridande, inom sådana områden som pensioner, socialförsäkringar och skatter. Ett fast åtagande krävs därför av de offentliga myndigheterna. Rådet för ekonomiska och finansiella frågor (Ekofinrådet) har vid upprepade tillfällen uttryckt sitt fulla stöd för SEPA.

www.consilium.europa.eu

Följande **myndigheter** deltar i SEPA projektet:

- > **Eurosystemet** har i flera publikationer uttryckt sina förväntningar på projektet och följer noga utvecklingen av SEPA.
- > **Europeiska kommissionen** har utarbetat en strategi för att undanröja hinder på den inre marknaden och förenkla dess regler. Den föreslog t.ex. direktivet om betaltjänster (PSD), vilket godkändes av Europaparlamentet och EU-rådet 2007.
- > **Nationella myndigheter** förväntas bli alltmer engagerade och vara bland de första att anta SEPA-betalningssystemet.

www.ecb.europa.eu
www.ec.europa.eu/internal_market

UPPRÄTTANDE AV DET GEMENSAMMA EUROBETALNINGSSOMRÅDET (SEPA)

> VARFÖR SEPA?

Ekonomi i euroområdet kan inte utnyttja alla fördelarna med Ekonomiska och monetära unionen fullt ut ännu. Kunder möter svårigheter när de gör en betalning i euro till andra euroländer eftersom sådana betalningar ofta kräver andra betalningsformat och är mer tidskrävande. Så länge detta är fallet kan euron inte betraktas som en fullt införd gemensam valuta.

I dagsläget kan ekonomin i euroområdet inte utnyttja fördelarna med den gemensamma marknaden

Trots att euron infördes 1999 och TARGET/TARGET2, det gemensamma betalningssystemet för stora eurobetalningar, tagits fram fortsätter elektroniska betalningar med lägre värde (dvs. massbetalningar) att hanteras på olika sätt inom euroområdet. Antalet och utbudet av betalningsinstrument, standarder och infrastruktur för bearbetning av massbetalningar har inte ändrats i någon större omfattning sedan euron infördes. I en sådan miljö måste företag med ett stort antal gränsöverskridande betalningar därför ha konton i många av de länder där de gör affärer. Nationell lagstiftning försvårar gränsöverskridande affärsverksamhet ytterligare eftersom aktörerna kan stå inför olika regler och krav beroende på vilket land de gör affärer med.

Denna fragmentering påverkar inte bara gränsöverskridande betalningar utan även nationella eurobetalningar eftersom det hindrar innovation och konkurrens i euroområdet. På en gemensam marknad kommer innovationen att kunna öka oberoende av nationella gränser.

Den fragmenterade europeiska marknaden för massbetalningar kommer successivt att ersättas med en allomfattande och konkurrenskraftig marknad i euroområdet

SEPA:s mål är alltså att skapa en integrerad konkurrenskraftig och innovativ marknad för alla kontantlösa massbetalningar i euro, vilka ska utföras helt elektroniskt. SEPA kommer då att vara till nytta för alla kunder.

UPPRÄTTANDE AV DET GEMENSAMMA EUROBETALNINGSSOMRÅDET (SEPA)

> BANKSEKTORNS INITIATIV

För övergången till SEPA har banksektorn huvudsakligen inriktat sig på att utveckla SEPA:s betalningsinstrument. För det första utvecklades nya betalningssystem för gireringar och autogiro, och ett ramverk för kortbetalningar utarbetades. För det andra identifierades principer för infrastrukturen för de underliggande betalningsprocesserna. Standardiseringsfrågor togs också upp. Genom dessa steg underlättades införandet av de nya gemensamma betalningsinstrumenten i euroområdet. Arbetet inriktades ursprungligen på betalningar mellan banker men 2008 började banksektorn även undersöka hur man skulle kunna förbättra hanteringen av betalningar mellan kunder och banker (m.a.o. kund-till-bank- och bank-till-kund-domäner).

De nya **betalningsinstrument** som banksektorn erbjuder kunder kommer att vara baserade på nya regler, praxis och standarder för eurobetalningar.

EPC har utarbetat regelböcker för SEPA-girering och SEPA-autogiro, och dessutom ett ramverk för SEPA-kortbetalningar, som bankerna ska följa när de utvecklar SEPA-betalningsprodukter.

För girering och autogiro har nya gemensamma system utformats som gör att kunder kan skicka och ta emot överföringar i euro till och från vilken motpart som helst i euroområdet. I regelböcker beskrivs regler, praxis och standarder som är tillämpliga på sådana eurobetalningar. För kortbetalningar finns en anpassningsstrategi för att låta befintliga system och deras operatörer anpassa sig till nya affärs- och teknikstandarder och processer. EPC har infört ett ramverk som förklarar hur kortsystem (liksom utfärdare och inlösare av kort samt operatörer) ska anpassa sina nuvarande rutiner för att uppfylla SEPA:s principer för kortbetalningar i euro. En viktig egenskap hos de nya betalningsinstrumenten är att de gör tydlig åtskillnad mellan system (dvs. regler, praxis och standarder) och infrastrukturer. Det gör det möjligt för varje infrastruktur att bearbeta SEPA-betalningar.

UPPRÄTTANDE AV DET GEMENSAMMA EUROBETALNINGSSOMRÅDET (SEPA)

Finansinstitut har ansvar för kvaliteten på sina SEPA-produkter och kan erbjuda sina kunder förbättrade produkter så länge de följer de olika systemen och ramverken.

Infrastrukturen hanterar den operationella sidan av clearing och avveckling av eurobetalningar.

EPC har utarbetat ett ramverk som klargör de olika regler och procedurer som leverantörerna av infrastruktur ska följa, t.ex. ACH, kortsystemhanterare och andra hanterare som bearbetar, överför och utbyter betalningsrelaterad information för finansinstitut).

Traditionellt har dessa leverantörer av infrastruktur haft ansvar för hantering av regler, praxis och standarder relaterade till betalningar inom ett land och de erbjuder ofta sina bearbetningstjänster till finansinstitut. I det nya SEPA definieras regler och standarder i SEPA-systemen, som är skilda från bearbetningsinfrastrukturen. Genom denna åtskillnad kan infrastrukturleverantörerna konkurrera och erbjuda sina bearbetningstjänster till alla banker eller leverantörer av kortsystem.

STEP2, den första alleuropeiska automatiserade clearingcentralen, drivs av EBA Clearing. Andra europeiska clearingcentraler, som företräds av EACHA, har utarbetat ett ramverk som underlättar interoperabilitet mellan olika europeiska infrastrukturer. Med hjälp av ramverket ska alla SEPA-gireringar och autogiron kunna skickas och tas emot av alla kunder i Europa.

Tjänster inom kund-till-bankområdet

Baserat på SEPA kan finansinstitut, enskilt eller i samarbete med andra, ta fram förbättrade produkter och erbjuda dem till sina kunder. Dessa tjänster måste vara transparenta och EPC måste meddelas när de är klara att tas i drift.

I utarbetandet av SEPA:s system och ramverk har EPC fokuserat på bank-till-bankområdet. EPC beslutade 2008 att utöka sin räckvidd och intensifierade sitt arbete på kund-till-bankområdet. Målet är att utveckla SEPA-omfattande tjänster som förstärker SEPA-betalningsinstrumenten.

UPPRÄTTANDE AV DET GEMENSAMMA EUROBETALNINGSSOMRÅDET (SEPA)

Arbete har inletts på tjänster som gör det möjligt för kunder att göra SEPA-betalningar hos online-handlare via sina Internetbanksapplikationer (dvs. **betalningsinstruktioner via Internet**) eller med hjälp av mobiltelefonen (dvs. **betalningsinstruktioner via mobiltelefon**). Andra tjänster gäller elektronisk betalningsbekräftelse. Tjänsten **automatisk avprickning** erbjuds t.ex. till kunder efter betalning. Fakturor matchas elektroniskt mot betalningar och betalningsmottagarens uppgifter uppdateras automatiskt. Eurosystemet har uppmuntrat EPC att fortsätta arbetet med dessa tilläggstjänster.

Förutom EPC har arbetet inletts på en av de flitigast utnyttjade tilläggstjänsterna: **elektronisk fakturering**. Den här tjänsten erbjuds till kunder före betalning. Fakturor skickas direkt till betalarens Internetbanksapplikation. När betalaren har godkänt fakturan skapas en automatisk betalningsinstruktion som innehåller relevant information om betalare och betalningsmottagare. Det här arbetet utförs av Europeiska kommissionens expertgrupp för e-fakturering. Målet är att utarbeta ett ramverk för e-fakturering före slutet av 2009. ECB uppmuntrar sådana initiativ eftersom kombinationen av tilläggstjänster med SEPA-betalningsinstrument skapar stora potentiella besparingar för ekonomin, genom att papper inte behöver användas och betalningshanteringen blir helautomatisk.

Tilläggstjänster
före betalning

Bearbetning av
betalning

Tilläggstjänster efter
betalning

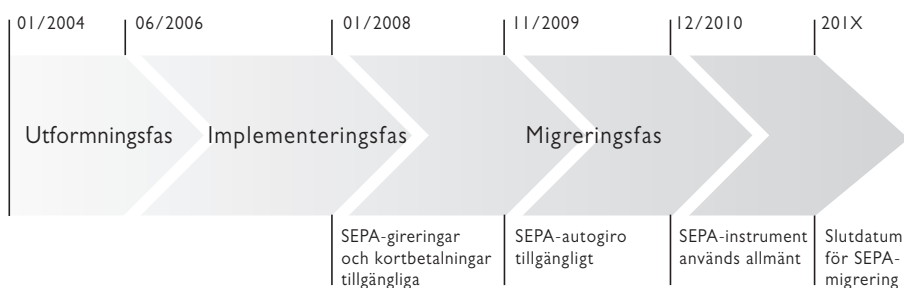
Helautomatisk betalningsbearbetning

UPPRÄTTANDE AV DET GEMENSAMMA EUROBETALNINGSSOMRÅDET (SEPA)

> TIDSPLAN

EPC har utformat sin tidsplan för SEPA-projektet runt tre huvudfaser: en utformningsfas, en implementeringsfas, och en migreringsfas.

EPC:s tidtabell

Den första fasen, **utformningsfasen**, inleddes 2004. Den omfattade utformning av de nya systemen för girering och autogiro samt ramverk för kort och clearing- och avvecklingsinfrastrukturer. Vidare utarbetades nödvändiga standarder och säkerhetskraven specificerades.

Den andra fasen, **implementeringsfasen**, inleddes i mitten av 2006 och pågick till slutet av 2007. Den fasen av projektet koncentrerades på förberedelser för lanseringen av SEPA:s nya instrument, standarder och infrastruktur. Testning ingick också i den fasen. De nationella organen för implementering och migrering som hade upprättats i alla euroländer hjälpte till genom att följa de olika aktörernas förberedelser för lanseringen av SEPA. Aktörerna var av mycket olika slag och bestod av ett antal parter som banker, infrastrukturleverantörer, offentliga förvaltningar, företag och andra användare.

Slutfasen är **migreringsfasen**, då nationella betalningssystem kommer att samexistera med de nya SEPA-systemen. Kunderna kommer att erbjudas både de "gamla" nationella och de nya SEPA-instrumenten. Infrastrukturerna för clearing och avveckling kommer att kunna hantera betalningar från båda typerna av instrument. Målet är att uppnå en gradvis marknadsdriven migrering till SEPA, varvid en kritisk massa transaktioner ska ha migrerat i slutet av 2010.

Efter migreringsperioden kan kunderna inte längre använda tjänster för att sända och ta emot eurobetalningar som är baserade på de nuvarande systemen för girering och autogiro (eller liknande system).

SEPA:s EFFEKTER PÅ AKTÖRERNA

SEPA-projektet kommer att få betydande effekter på alla aktörer och skapa såväl möjligheter som utmaningar. SEPA leder till mer konkurrens genom att euroområdet blir en integrerad marknad där leverantörer kan erbjuda sina tjänster i hela euroområdet. Det ökade utbudet av tjänsteleverantörer tillsammans med stordriftsfördelar kommer att säkerställa att kunderna erbjuds ett större antal konkurrenskraftiga betalningslösningar. SEPA leder även till många andra fördelar.

SEPA:s EFFEKTER PÅ AKTÖRERNA

> FÖR KONSUMENTER

SEPA-betalningsinstrument blir tillgängliga i hela euroområdet och gör livet enklare för konsumenterna.

- > Konsumenterna **behöver bara ett bankkonto**. Från detta konto kan de göra gireringar och autogiro-betalningar i euro i hela euroområdet lika enkelt som nationella betalningar. De kan till exempel betala hyra för barn som studerar utomlands, betala för en semesterbostad eller betala för tjänster från europeiska företag (mobiltelefonfjäntjänster, försäkringar, allmännyttiga tjänster osv.) Personer som bor, arbetar eller studerar utanför sitt hemland behöver inte längre ett konto hemma och ett annat utomlands.
- > Användningen av **betalkort** blir mer effektiv när konsumenterna kan använda samma kort för alla eurobetalningar. Det minskar behovet av att använda kontanter.
- > Det kommer att bli möjligt att erbjuda kunderna **innovativa tjänster** oberoende av nationella gränser. Banksektorns långsiktiga mål är att SEPA-betalningsinstrument endast ska användas i elektronisk form. På det sättet kan betalningar enkelt kombineras med tilläggstjänster (dvs. tjänster för att göra betalningsprocessen före och efter avvecklingen av en betalning lättare för kunder och företag). Tilläggstjänsterna omfattar e-fakturer, betalningsinstruktioner via mobiltelefon eller Internet, e-biljetter för flyg och automatisk avprickning. Konsumenterna kommer därigenom att ägna mindre tid åt att hantera betalningar.

> FÖR HANDLARE

Det börjar bli väldigt populärt bland konsumenterna att betala med kort och dessa ersätter i allt större utsträckning checkar och kontantbetalningar. Kortanvändningen väntas alltså öka i framtiden. För att acceptera kortbetalningar behöver handlarna ett avtal med en inlösande bank som bearbetar kortbetalningar åt handlare genom att hantera information om betalningar och kortinnehavare och vidarebefordra uppgifterna till kortinnehavarens bank via clearinginfrastrukturen. SEPA erbjuder följande fördelar:

- > Inlösare kommer att kunna hantera alla SEPA-anpassade kortbetalningar, även gränsöverskridande. I SEPA-miljön kan handlarna **välja vilken inlösare som helst** i euroområdet för bearbetning av kortbetalningar. Detta ökar konkurrensen och pressar kostnaderna.
- > Kassaterminaler i euroområdet kommer att bli mer och mer **standardiserade**. Detta leder till ett större utbud av terminaler och handlare kommer att kunna ta emot flera typer av kort på en och samma terminal. Den ökade konkurrensen mellan kortsystem bör också pressa ned avgifterna för handlarna.

SEPA:s EFFEKTER PÅ AKTÖRERNA

> FÖR FÖRETAG

SEPA kommer att bidra till att företagens hantering av betalningar förenklas.

> Företag kan utföra alla sina finansiella transaktioner i euro centralt från **ett bankkonto med hjälp av SEPA-betalningsinstrument**. Hanteringen av betalningar förenklas eftersom alla inkommande och utgående betalningar har samma format. Företag med verksamhet i hela euroområdet sparar inte bara in på kostnader utan även på tid genom att samla sina betalningar och likviditetshanteringen till ett ställe.

> **Tilläggstjänster**, som e-fakturerings och automatisk avprickning, kommer att hjälpa företagen att optimera hanteringen av betalningar. I dagsläget erbjuds dessa tjänster ofta bara nationellt eftersom olika betalningsformat och rättsliga krav gör gränsöverskridande användning svår. Standardiserade system för

SEPA-betalningar kommer att göra det lättare att övervinna sådana hinder och företag kommer att gynnas av helautomatisk betalningshantering.

> FÖR BANKER

Med nya betalningsinstrument och infrastrukturer innebär SEPA följande fördelar för bankerna:

> Bankerna kan **utöka** sin verksamhet och konkurrera på euroområdesnivå eftersom de lättare kan erbjuda sina tjänster till kunder i hela euroområdet. De kan också utöka sin verksamhet genom att erbjuda kunderna tilläggstjänster utöver SEPA-produkter.

> SEPA leder till större europeisk integration och ökad **marknadseffektivitet**. I och med att villkoren för betalningar blir likvärdiga kommer SEPA att leda till en enda uppsättning regler, lika och öppen åtkomst, tillgänglighet, transparens och interoperabilitet som främjar konkurrens. På så sätt kan bankerna förhandla med sina tjänsteleverantörer om bättre villkor.

Förordning nr 2560/2001 infördes för att avgifterna för inhemska och gränsöverskridande betalningar skulle vara lika. Fr.o.m. den 1 juli 2002 gällde förordningen för kortbetalningar och för uttag från uttagsautomater och fr.o.m. den 1 juli 2003 gällde den för gireringar med ett värde upp till 12 500 euro. Sedan den 1 januari 2006 har den även gällt för gireringar i euro med ett värde på upp till 50 000 euro mellan två eurokonton. Europeiska kommissionen har föreslagit att utöka bestämmelserna för gränsöverskridande betalningar i euro till att även omfatta autogiro och kommer att slutföra sin granskning av förordningen 2009 i syfte att underlätta för SEPA.

SEPA:s EFFEKTER PÅ AKTÖRERNA

> Förordning nr 2560/2001, om gränsöverskridande betalningar i euro, i vilken man inför principen om lika avgifter för jämförbara gränsöverskridande och inhemska betalningar inom EU har medfört en obalans mellan bankernas avgifter och kostnader vid gränsöverskridande betalningar. Denna obalans kan bara övervinnas om hantering av gränsöverskridande betalningar, i form av bearbetning, clearing och avveckling, organiseras så att de är lika **effektiva och billiga** som hanteringen av nationella betalningar. Detta är SEPA:s huvudmål.

> FÖR LEVERANTÖRER AV INFRASTRUKTUR

Om utvecklingen av betalningssystemen kopplades loss från infrastrukturleverantörerna (som ACH och kortföretag) skulle det öka konkurrensen mellan leverantörer av infrastruktur.

- > Infrastrukturleverantörer kommer **inte längre att vara bundna av nationsgränser** utan kan i stället tillhandahålla sina tjänster i hela euroområdet.
- > **Interoperabilitet** och sammankoppling av olika infrastrukturleverantörer kommer att bli möjlig genom gemensamma tekniska standarder.
- > Kortföretag kommer att kunna **betjäna olika kortsystem och inlösare** i hela euroområdet.

MIGRERINGSÅTGÄRDER FÖR KUNDER

Övergången till SEPA förväntas få små konsekvenser för kunderna. Kunderna kan komma att uppleva vissa förändringar när inhemska betalningsinstrument ersätts av SEPA-betalningsinstrument. En kunds nationella kontonummer kommer till exempel att ersättas av IBAN och utformningen av betalningsformulären kan också komma att skilja sig från de som används på nationell nivå idag.

SEPA:s KOMPONENTER

Skapandet av ett gemensamt eurobetalningsområde är en kontinuerlig process. Nu när byggstenarna nästan är på plats har dock en viktig milstolpe uppnåtts. Nästa steg blir att utveckla och erbjuda kunderna tilläggstjänster. Dessa tjänster kommer att underlätta SEPA-betalningar och garantera deras användarvänlighet. På det sättet främjas inrättandet av ett pappersfritt betalningsområde med helautomatisk hantering av alla betalningar.

DET GEMENSAMMA EUROBETALNINGSMRÅDET (SEPA)

Helautomatisk betalningsbearbetning

> SEPA-BETALNINGSTRUMENT

EPC har infört två nya system för betalningar, SEPA-gireringar och SEPA-autogiro, samt ett ramverk för kort. De nuvarande nationella instrumenten kommer gradvis att ersättas av SEPA-instrument baserade på dessa standarder och ramverk.

SEPA:s KOMPONENTER

SEPA-GIRERINGAR

SEPA:s system för gireringar är ett system för interbankbetalningar med gemensamma regler och rutiner för gireringar i euro. Systemet fastställer en gemensam servicenivå och en tidsram inom vilken finansinstitut som deltar i systemet ska utföra enskilda SEPA-gireringar. Systemet lanserades i januari 2008.

Gireringssystemets egenskaper

- > Hela SEPA-området kan nås, alltså alla kunder.
- > Hela beloppet krediteras mottagarens konto. Det finns inga begränsningar för betalningsbelopp.
- > Längsta avvecklingstiden är tre arbetsdagar.¹⁾
- > Systemet är åtskilt från bearbetningsinfrastrukturen.
- > IBAN och BIC används för kontoidentifikation.
- > Det finns utförliga regler för avvisade och återsända betalningar.

Vad är en girering?

En betalning som initieras av betalaren. Vid en girering skickas en betalningsinstruktion till betalarens bank (avsändarens bank), som flyttar medlen till betalningsmottagarens bank, eventuellt via flera intermediärer.

1) Enligt direktivet för betalningstjänster (PSD), vilket träder i kraft den 1 november 2009, kommer längsta avvecklingstid att vara tre arbetsdagar fram till den 1 januari 2012 och därefter en arbetsdag.

SEPA:s KOMPONENTER

SEPA-AUTOGIRO

SEPA:s system för autogiro är ett system för interbankbetalningar med gemensamma regler och rutiner för debitering i euro. Systemet fastställer en gemensam servicenivå och en tidsram, inom vilken finansinstitut som deltar i systemet ska utföra enskilda SEPA-autogiron. Autogirosystemet kommer att införas den 1 november 2009.

Kärnmodellen för autogiro

I det nya autogirosystemet kommer betalaren att ge uppdraget direkt till mottagaren. I en lösning med e-medgivande kan kunder ge elektroniska medgivanden via sin Internetbankapplikation.

Kärnsystemet för autogiro

- > Det fungerar över hela SEPA – autogiro kan göras till vilken mottagare som helst.
- > Det täcker både återkommande och enstaka betalningar i euro.
- > Den längsta avvecklingstiden är fem affärsdagar för en enstaka betalning eller den första i en serie återkommande betalningar och två affärsdagar för övriga återkommande betalningar.
- > Systemet är skilt från bearbetningsinfrastrukturen.
- > Både IBAN och BIC används för kontoidentifikation.
- > Det finns utförliga regler för avvisade och återsända betalningar.

Särskilda kännetecken

- > Ett autogirosystem för företag till företag har också utvecklats. Det är baserat på kärnsystemet för autogiro, med särskilda extra egenskaper för transaktioner företag emellan.

Vad är autogiro?

En överföring som initieras av mottagaren via dennes bank efter ett avtal mellan mottagare och betalare (avsändare). Autogiro används ofta för återkommande betalningar (som allmännyttiga tjänster) med ett betalningsschema som betalaren godkännt på förhand. Autogiro används även för enstaka betalningar när betalaren auktoriserar en enda betalning.

SEPA:s KOMPONENTER

SEPA-KORTBETALNINGAR

SEPA-kortbetalningar görs enligt ett antal övergripande principer som utfärdare, inlösare, kortsystem och operatörer behöver följa. Dessa principer har utvecklats av EPC och kallas SEPA:s ramverk för kort.

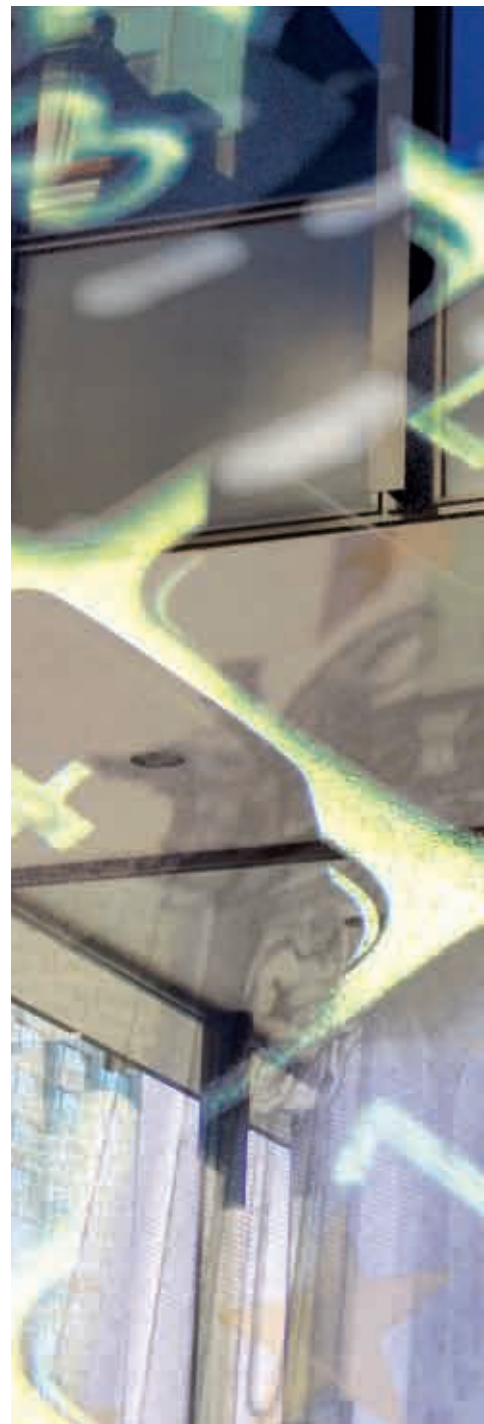
SEPA-kortbetalningarnas egenskaper

- > Kortinnehavare kommer att kunna betala med ett kort inom hela euroområdet (endast begränsat av handlarnas märkesacceptans).
- > Kortinnehavare och handlare kommer att kunna utföra och motta kortbetalningar i hela euroområdet på ett gemensamt och konsekvent sätt.
- > Betalkortshanterare kommer att kunna konkurrera med varandra och erbjuda sina tjänster i hela euroområdet, och därigenom göra marknaden för bearbetning av kortbetalningar mer konkurrenskraftig, tillförlitlig och kostnadseffektiv.

Vad är en kortbetalning?

Det finns två huvudtyper av kort för betalning:

- > **kontokort** som låter kortinnehavaren betala inköp direkt och individuellt till ett konto.
- > **kreditkort**, som låter kortinnehavaren göra inköp inom en viss kreditlimit. Saldot betalas antingen helt och hållet i slutet av en viss period eller delvis, då det återstående saldot tas som kredit på vilken kortinnehavaren betalar ränta.

SEPA:s KOMPONENTER

SEPA-KONTANTER

För att betalningssystem ska fungera smidigt krävs flera olika instrument, inklusive kontanter.

För att skapa ett "gemensamt eurokontantområde" för personer som yrkesmässigt hanterar kontanter, har ECB godkänt ett antal åtgärder som ska ge rättvisa konkurrensförhållanden för Eurosystemets kontanttjänster. Åtgärderna rör banksektorn, som är Eurosystemets huvudsakliga motpart för kontanttjänster och intermediär för distributionen av kontanter till allmänheten. Fler steg kommer att tas för att ytterligare harmonisera de nationella centralbankernas kontanttjänster på medellång sikt.

Vem ger ut sedlar?

ECB har ensamrätt att tillåta sedelutgivning inom euroområdet. De nationella centralbankerna i Eurosystemet sätter eurosedlar i omlopp via banksektorn. Den huvudsakliga distributionskanalen till allmänheten är bankomater.

SEPA:s KOMPONENTER

> SEPA-INFRASTRUKTUR

I EPC:s ramverk för clearing- och avvecklingsmekanismer inom SEPA anges de principer som låter infrastrukturleverantörer cleara betalningar med hjälp av SEPA-systemen för girering och autogiro. Ramverket skiljer mellan roller och ansvarsuppgifter för systemen (dvs. reglerna för de olika betalningsinstrumenten) och för infrastrukturer (dvs. leverantörer av bearbetningstjänster till finansinstitut). Ramverket innehåller även en klassificering av olika typer av infrastruktur, från PEACH och arrangemang inom grupper till rent bilaterala arrangemang. Ramverket för clearing- och avvecklingsmekanismer inom SEPA trädde i kraft i januari 2008.

CLEARING- OCH AVVECKLINGSFUNKTIONERNAS EGENSKAPER INOM SEPA

Eurosystemets mål är att de viktigaste infrastrukturerna ska kunna skicka och ta emot eurobetalningar som görs med SEPA-betalningsinstrument till och från alla banker i euroområdet. Banker kan nå direkt eller indirekt, antingen genom förmedlande banker eller genom förbindelser mellan infrastrukturer. För att utbytet av betalningsmeddelanden ska ske effektivt, ska infrastrukturleverantörer anta enhetliga regler för interoperabilitet. Ett annat mål är att säkerställa full transparens för tjänster och priser från infrastrukturleverantörer.

Vad är clearing och avveckling?

Clearing är den process som innefattar överföring, avstämning och bekräftelse av betalningsorder samt upprättande av en slutlig position för avveckling (antingen baserad på individuella transaktioner eller på "buntar" av transaktioner).

Avveckling är överföring av medel mellan betalaren och mottagaren (och mellan betalarens bank och mottagarens bank).

SEPA:s KOMPONENTER

Clearing och avveckling i SEPA kommer att utformas för att säkerställa att:

- > alla banker i euroområdet kan nå
- > system och infrastrukturer hålls åtskilda.

> STANDARDISERING

EPC har valt att använda välkända internationella standarder för SEPA-betalningssystem. Målet är att säkerställa automatisk hantering av alla betalningar i euro. Detta är en process i tre faser.

- > I regelböckerna för SEPA-gireringar och SEPA-autogiro, har EPC **affärsmässiga krav** som beskriver de dataelement som ska utbytas mellan finansiella intermediärer. Utifrån dessa affärsmässiga krav har EPC identifierat **logiska krav**.
- > I det sista skiktet blir dessa logiska krav konkreta **meddelandestandarder**. De standarder som valts ut är UNIFI (ISO 20022) XML meddelandestandarder som tagits fram av Internationella standardiseringsorganisationen. EPC har utarbetat riktlinjer för implementering av SEPA, vilka definierar användningen av UNIFI meddelandestandarder.

EPC har beslutat att UNIFI-standarder ska vara obligatoriska på bank-till-bankområdet och rekommenderas på kund-till-bankområdet.

Vad är standarder?

Standarder är regler för teknik, uppförande och samspel mellan olika parter. Teknikstandarder behövs för att tillåta samspel och interoperabilitet mellan IT-system och främja automatisering av betalningsprocessen.

SEPA:s KOMPONENTER

> RÄTTLIGT RAMVERK

I direktivet om betaltjänster (PSD) fastställs det rättsliga ramverk som är nödvändigt för SEPA-betalningar och det kommer även att gälla befintliga nationella betalningsprodukter. Europaparlamentet och Ekofinrådet antog direktivet 2007. Det ska ha införlivats i nationell lagstiftning senast i november 2009. Direktivet innehåller tre viktiga byggstenar, som beskrivs nedan.

RÄTTEN ATT UTFÖRA BETALNINGSTJÄNSTER FÖR ALLMÄNHETEN

Syftet med direktivet är att harmonisera kraven för tillträdet till marknaden för andra leverantörer av betaltjänster än banker. Det kommer att hjälpa till att främja innovation och skapa effektiv konkurrens på lika marknadsvillkor.

KRAV PÅ TRANSPARENS OCH INFORMATION

Direktivet ger klara och koncisa harmoniserade krav på information som alla betaltjänstleverantörer ska uppfylla, antingen de erbjuder SEPA-betalningsprodukter eller befintliga nationella betalningsprodukter. Detta kommer att förbättra transparensen för kunderna och harmonisera de nationella reglerna som för närvarande varierar betydligt.

Vad är direktivet om betaltjänster?

Europaparlamentet och EU-rådet antog 2007 direktivet om betaltjänster på den inre marknaden. Det kommer att säkerställa att samma rättsliga ram gäller alla betalningar inom Europa.

ANVÄNDARNAS OCH BETALNINGSTJÄNSTLEVERANTÖRERNAS RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER

Direktivet kommer att ge klarhet och säkerhet när det gäller användarnas och betaltjänstleverantörernas grundläggande rättigheter och skyldigheter. Det kommer också att ge det rättsliga ramverk som är nödvändigt för SEPA eftersom det kommer att harmonisera de olika nationella rättsliga kraven som för närvarande är i kraft.

SEPA OCH EUROSYSTEMET

> EUROSYSTEMETS SYN PÅ SEPA

Eurosystemet ser SEPA som en ”integrerad marknad för betalningstjänster. På denna marknad råder effektiv konkurrens och ingen skillnad görs mellan gränsöverskridande och nationella betalningar inom euroområdet”.

Gemensamt uttalande av Europeiska kommissionen och Europeiska centralbanken, maj 2006

Varför är Eurosystemet engagerat i SEPA?

Eurosystemets intresse för SEPA-projektet och för den finansiella integrationen av betalningssystem i allmänhet grundar sig i dess skyldighet att, i enlighet med fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, främja att betalningssystemen fungerar smidigt och skydda den finansiella stabiliteten.

> EUROSYSTEMETS FOKUS

Eurosystemet uppmuntrar den fortsatta utvecklingen av SEPA så att kundernas behov och krav uppfylls. Det omedelbara målet ska vara att

- > göra SEPA:s system för autogiro tillgängliga för alla användare från november 2009,
- > fortsätta att driva initiativ för att utveckla ett ytterligare europeiskt kortsystem,
- > förstärka SEPA-betalningsinstrument med tilläggstjänster (e-fakturering, automatisk avprickning, betalningsinstruktioner via Internet osv.) som säkerställer helautomatisk hantering av alla SEPA-betalningar.

SEPA OCH EUROSYSTEMET

> HUR SEPA SKA SKAPAS

Eurosystemet stöder SEPA-projektet genom att agera som katalysator för förändring och kommer att fortsätta att

- > ge råd för att uppnå en massbetalningsmarknad som är i EU:s bästa intresse
- > samarbeta med den offentliga sektorn för att säkerställa att den tidigt antar SEPA:s betalningsprodukter i alla länder
- > samarbeta med alla användare för att säkerställa att deras förväntningar erkänns av EPC
- > bidra till samordningen av kommunikationsinsatserna:
 - > med Europeiska kommissionen och EPC på gränsöverskridande nivå för att samordna deras kommunikationsåtgärder,
 - > på nationell nivå med de samarbetsorgan som har upprättats i alla euroländer. Dessa organ består huvudsakligen av representanter för de nationella regeringarna, nationella bankorganisationer och de nationella centralbankerna. Deras syfte är att säkerställa införandet av SEPA:s hörnstenar och se till att de nationella bankväsendena är informerade om, och redo för, SEPA.

SEPA OCH EUROSISTEMET

> EUROSISTEMETS FÖRVÄNTNINGAR PÅ LÅNG SIKT

Eurosistemet uppmuntrar EPC att fortsätta sina insatser för att utveckla en gemensam, innovativ marknad för massbetalningar i euroområdet som uppfyller de europeiska medborgarnas behov och krav. På lång sikt förväntar sig Eurosistemet att alla betalningar i euroområdet ska bli inhemska och att dessa betalningar ska vara minst lika säkra och effektiva som de mest välfungerande nationella betalningarna idag.

KVALITET

Inom SEPA ska eurobetalningarnas hastighet och bekvämlighet vara lika med eller helst överträffa de bästa nationella betalningarna idag.

AKTÖRERNAS ENGAGEMANG

Alla berörda parter kommer att vara engagerade i SEPA:s fortsatta utveckling. Även om SEPA är en utmaning för alla på kort sikt, ger det på längre sikt en betydande möjlighet för både europeisk integration och tekniska framsteg.

SÄKERHET

Kunder kommer att känna sig säkrare när de använder SEPA-betalningsinstrument, vilka skyddas av en uppsättning minimistandarder för säkerhet.

STANDARDISERING

På lång sikt kommer alla euroområdesbetalningar att stödja helautomatisk hantering baserad på öppna standarder utan upphovsrättsskydd.

VALMÖJLIGHETER

Aktörer kommer att kunna välja mellan transparenta SEPA-betalningsinstrument och kommer inte att begränsas av nationsgränser. Alla kunder kommer att ha större valmöjligheter vad gäller banker och betalningsprodukter. Slutligen kommer finansinstituten att kunna välja mellan flera olika infrastrukturleverantörer och korthanterare.

KONKURRENS

SEPA kommer att skapa mer konkurrens genom att hela euroområdet blir en integrerad marknad där leverantörer kan erbjuda sina tjänster oberoende av nationella gränser.

© Europeiska centralbanken, 2009

Adress Kaiserstrasse 29,
60311 Frankfurt am Main, Tyskland

Postadress Postfach 16 03 19,
60066 Frankfurt am Main, Tyskland

Tfn +49 69 1344 0

Webbplats: <http://www.ecb.europa.eu>

Fax +49 69 1344 6000

Layout och design Alexander Weiler,
Visuelle Kommunikation,
Hünstetten, Tyskland

Tryckning Imprimerie Centrale s.a.,
Luxembourg

Alla rättigheter förbehålls.

ISBN (online) 978-92-899-0594-7

